

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2020.gada 3.jūlijā Nr. 1-5/123

Latvijas Republikas Labklājības ministrija
lm@lm.gov.lv

*Par situāciju ilgstošas sociālās
aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās
ārkārtējās situācijas laikā*

Ņemot vērā Pasaules veselības organizācijas 2020. gada 11. marta paziņojumu, ka Covid-19 ir sasniegusi pandēmijas apmērus, Latvijas Republikas Ministru kabinets 12. martā izdeva rīkojumu Nr. 103 “*Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu*”, ar mērķi ierobežot Covid-19 izplatību ārkārtējās situācijas spēkā esamības laikā.

Pamatojoties uz minēto Ministru kabineta rīkojumu, valsts mērogā tika noteikti stingri ierobežošanas pasākumi, tai skaitā, lai novērstu Covid-19 izplatīšanos un pasargātu klientus no iespējamās saslimšanas un ar to izraisītajām sekām, visās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās tika noteikta karantīna. Tomēr norādāms, ka kopš Covid-19 izplatības Latvijas teritorijā, lielu satraukumu radīja masu saziņas līdzekļos regulāri publicētā informācija ne tikai par augstu saslimšanas risku, bet arī par vairākiem konstatētajiem saslimšanas gadījumiem tieši ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās¹.

[1] Viena no tiesībsarga funkcijām ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību.² Tādējādi, lai maksimāli izvairītos no cilvēktiesību pārkāpumiem Covid-19 pandēmijas laikā, 2020. gada 22. un 24. martā tiesībsargs nosūtīja divas vēstules³ visu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju vadītājiem, ar lūgumu sniegt informāciju par aktuālo situāciju katrā no institūcijām, tai skaitā norādot:

¹Piemēram:<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/socialas-aprupes-centros-darbinieku-krizes-vel-nav-dazviet-klientus-notures-apsardze.a354521/>; <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/covid-19-apstiprinata-socialas-aprupes-centros-eleja-bolderaja-un-allazos.a354407/>

² Tiesībsarga likuma 11. panta 1. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=133535>

³ Tiesībsarga 2020. gada 22. marta vēstule Nr.1-5/71 “*Par cilvēktiesību nodrošināšanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās Covid-19 pandēmijas laikā*” un Tiesībsarga 2020. gada 24. marta vēstule Nr.1-5/72 “*Par cilvēktiesību nodrošināšanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās Covid-19 pandēmijas laikā*”

1. Vai tiek nodrošināta klientu un darbinieku regulāra veselības stāvokļa pārbaude un ar kādiem problēmjautājumiem institūciju administrācijai ir jānāc saskarties?
2. Vai institūcijām ir bijušas grūtības nodrošināt klientiem nepieciešamo veselības aprūpi⁴, kas nav saistīta ar inficēšanos ar Covid-19?
3. Vai institūcijās tiek izmantota Veselības ministrijas piedāvātā iespēja veikt Covid-19 testus institūciju klientiem un darbiniekiem, norādot klientu un darbinieku skaitu, kam tika veikti Covid-19 testi?
4. Vai Covid-19 pandēmijas laikā institūcijas ir saņēmušas iesniegumus no klientiem vai viņu tuviniekiem par vēlni pārtraukt sniegto pakalpojumu saņemšanu institūcijā (pilnībā atgriežoties dzīvot ģimenē), vai arī doties ilgstošajā prombūtnē pie saviem tuviniekiem/draugiem (uz Covid-19 pandēmijas laiku)?
5. Vai par nozari atbildīgā Labklājības ministrija un vietējās pašvaldības ir sniegušas institūcijām nepieciešamo metodisko atbalstu, iesaistījās problēmjautājumu risināšanā, radušas iespēju piešķirt nepieciešamo papildu finansējumu, lai preventīvi novērstu Covid-19 strauju izplatīšanos institūcijās (piemēram, vai tika ierīkotas atsevišķas izolētās palātas inficēto klientu izvietošanai, vai nepieciešamā daudzumā ir nodrošināti dezinfekcijas līdzekļi, medicīniskās maskas, cimdi un aizsargtērpi darbiniekiem u.tml.)?

Norādāms, ka savu 2020. gada 22. marta vēstuli Nr.1-5/71 "*Par cilvēktiesību nodrošināšanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās Covid-19 pandēmijas laikā*" tiesībsargs nosūtīja visiem Labklājības ministrijas pakļautībā esošajiem valsts sociālās aprūpes centriem (kopā 5 institūcijas ar 25 filiālēm, kurās dzīvo 3932 klienti (uz 01.01.2020.), no tiem - 219 bērni un 3713 pieaugušas personas (t.sk. 3513 personas ar garīga rakstura traucējumiem). Informāciju par aktuālajiem problēmjautājumiem, ar kuriem Covid-19 pandēmijas laikā saskaras katras institūcijas administrācija, tiesībsargs bija lūdzis sniegt līdz 2020. gada 29. aprīlim un atbildes tika saņemtas no visiem 5 valsts sociālās aprūpes centriem.

Savukārt lai gūtu priekšstatu arī par citās institūcijās esošajiem problēmjautājumiem Covid-19 pandēmijas laikā, tiesībsargs 2020. gada 24. martā nosūtīja vēstuli Nr.1-5/72 "*Par cilvēktiesību nodrošināšanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās Covid-19 pandēmijas laikā*" arī pārējām 146 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas atrodas pašvaldību, nevalstisko organizāciju vai privāto komersantu pārziņā un sniedz pakalpojumus visā Latvijas teritorijā. Minēto institūciju vadītājus tiesībsargs bija lūdzis sniegt aktuālo informāciju līdz 2020. gada 5. maijam, tomēr norādāms, ka līdz 2020. gada 28. maijam atbildes tika saņemtas vien no 72 institūcijām.

[2] Izvērtējot līdz 2020. gada 28. maijam Tiesībsarga birojā kopumā saņemtās atbildes no 75 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (no 5 Labklājības ministrijas pakļautībā esošajiem valsts sociālās aprūpes centriem un 72 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, kas atrodas vietējo pašvaldību, nevalstisko organizāciju vai privāto komersantu pārziņā), var secināt par atsevišķu institūciju vadītāju acīmredzamu nevēlēšanos izprast ne tikai epidemioloģiskās situācijas bīstamību saistībā ar Covid-19 izplatīšanos visās pasaules valstīs, bet arī apzinātu savas institūcijas klientu un darbinieku pakļaušanu inficēšanās riskam, kam var sekot ne tikai nopietns veselības kaitējums, bet arī personu nāves gadījumu iestāšanās.

Kopumā no visām saņemtajām atbildēm iespējams izdalīt 3 galvenos problēmjautājumus.

⁴ Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" 2.6. un 59. punktā noteiktais pienākums sociālo pakalpojumu sniegšanas laikā nodrošināt klientiem pirmo palīdzību, kā arī atbalstu ārstniecības personas nozīmētā ārstēšanās plāna izpildē

1) Lai ierobežotu Covid-19 izplatīšanos un mazinātu epidemioloģiskās drošības riskus, Veselības ministrija 2020. gada 2. aprīlī paziņoja, ka mērķtiecīgi paplašina tās iedzīvotāju grupas, kam tiks veiktas valsts apmaksātas Covid-19 analīzes. Starp minētajām iedzīvotāju grupām tika izcelti:

- sociālās aprūpes iestāžu klienti (gados veci cilvēki ar hroniskām slimībām);
- patversmju klienti ar akūtu elpceļu infekcijas slimību simptomiem;
- sociālās aprūpes iestāžu un patversmju personāls ar akūtu elpceļu infekcijas slimību simptomiem⁵.

Savukārt, š. g. 16. aprīļa preses konferencē veselības ministre I. Viņķele vērsa sabiedrības uzmanību gūtajiem secinājumiem, ka “[...] valsts piedāvāto iespēju veikt Covid-19 testus pašvaldību un valsts sociālās aprūpes centros līdz šim izmantojušas relatīvi maz iestādes.”⁶

Uz tiesībsarga jautājumu, vai konkrētajā institūcijā tika izmantota 2020. gada 2. aprīlī Veselības ministrijas piedāvātā iespēja veikt Covid-19 testus institūciju klientiem un darbiniekiem, norādot klientu un darbinieku skaitu, kam tika veikti Covid-19 testi, tika sniegtas šādas atbildes:

- No 5 valsts sociālās aprūpes centriem 4 norādīja, ka ir tikusi izmantota valsts piedāvātā iespēja veikt Covid-19 testus institūcijas klientiem un arī darbiniekiem (Valsts sociālās aprūpes centrs “Rīga”, Valsts sociālās aprūpes centrs “Zemgale”, Valsts sociālās aprūpes centrs “Kurzeme” un Valsts sociālās aprūpes centrs “Vidzeme”).

Savukārt Valsts sociālās aprūpes centrs “Latgale” norādīja, ka š.g. 25. martā, saņemot Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vēstuli “*Par analīžu paraugu ņemšanu*”, neuzskatīja par nepieciešamu izmantot valsts piedāvāto iespēju. Tikai pēc š.g. 21. aprīlī saņemtās informācijas no Labklājības ministrijas par Covid-19 testu veikšanu valsts sociālās aprūpes centros un lūguma sadarboties un sniegt atbalstu analīžu paraugu ņemšanas laikā, Valsts sociālās aprūpes centrs “Latgale” bija uzsācis Covid-19 testu pārbaudi saviem klientiem un darbiniekiem sākot ar š.g. 23. aprīli.

- No 72 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (atrodas vietējo pašvaldību, nevalstisko organizāciju vai privāto komersantu pārziņā) 29 informēja, ka ir tikusi izmantota valsts piedāvātā iespēja veikt Covid-19 testus institūcijas klientiem un arī darbiniekiem.

Atsevišķas institūcijas norādīja, ka gaida rindā uz “Covid – 19” testu veikšanu klientiem un darbiniekiem (piemēram, Pašvaldības aģentūras “Ķekavas sociālās aprūpes centrs”, Ērgļu novada sociālās aprūpes centrs, Sociālās aprūpes centrs “Baldone”, Rēzeknes novada Veco ļaužu pansionāts).

Tomēr satraukumu rada, ka pārējo institūciju vadītāji atbildēja, ka viņu vadītajās institūcijās valsts piedāvātā iespēja veikt bezmaksas Covid-19 testus klientiem un darbiniekiem nav izmantota, jo viņu ieskatā veikt pārbaudes gadījumos, kad nav tikušas konstatētas elpceļu slimību pazīmes, ir bezjēdzīgi (piemēram, SIA “Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs”, Siguldas novada pašvaldības sociālās aprūpes māja “Gaismiņas”, Veco ļaužu pansionāts “Priedes”, Sociālās aprūpes centrs “Trapene”, Gulbenes novada sociālās aprūpes centrs “Jaungulbenes Alejas”).

Turklāt divu institūciju vadītāji norādīja, ka institūcijas klienti un darbinieki bija atteikušies veikt bezmaksas Covid-19 testus (Preiļu novada Labklājības pārvaldes Pansionāts “Preiļi” un Madonas novada pašvaldības Dzelzavas pansionāts).

Atsevišķu institūciju vadītāji norādīja uz grūtībām, ar kurām bija saskārušies, veicot Covid-19 testus – piemēram, nācās ilgi gaidīt atbildes uz Covid-19 testiem, kas radīja lielu

⁵Pieejams: https://www.v.m.gov.lv/lv/aktualitates/preses_relizes/6259_paplasina_merka_grupas_kam_veic_valsts_apmaksatas_covid19_an/

⁶Pieejams: <https://www.tvnet.lv/6951494/vinkele-norada-uz-pasivitati-covid-19-testu-veiksana-socialas-aprupes-centros>

satraukumu klientu un darbinieku vidū. Turklāt dažu institūciju administrācija vispār netika informēta par veikto Covid-19 testu rezultātiem, jo rezultāti nav bijuši pozitīvi un laboratorijas uzskatīja, ka šādos gadījumos informācija nav jāsniedz.

Savukārt viena institūcija norādīja, ka Veselības ministrijas piedāvātā iespēja veikt Covid-19 testus nav tikusi izmantota, jo nav izdevies sazvānīt norādītos tālrunus un rezultātā Covid-19 testus nācās veikti par saviem līdzekļiem (SIA "Senior Rīga").

2) Lai ierobežotu Covid-19 izplatīšanos ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, ir nepieciešams ne tikai savlaicīgi veikt Covid-19 testus klientiem un darbiniekiem, bet arī operatīvi pielāgot institūciju telpas gadījumiem, ja notiks masveida klientu un darbinieku inficēšanās ar Covid-19 (t.sk. ierīkojot atsevišķas izolētās nodaļas/palātas inficēto klientu izvietošanai un nošķiršanai no veselajiem klientiem), kā arī nepieciešamajā daudzumā saņemt dezinfekcijas līdzekļus, medicīniskās maskas un cimdus, aizsargtērpus un citas medicīniskās preces.

Atbildot uz tiesībsarga jautājumu, vai par nozari atbildīgā Labklājības ministrija un vietējās pašvaldības ir sniegušas institūcijām nepieciešamo metodisko atbalstu, iesaistījās problēmjautājumu risināšanā un piešķīra nepieciešamo papildus finansējumu, lai preventīvi novērstu Covid-19 strauju izplatīšanos institūciju telpās, tika sniegtas šādas atbildes:

- Visi 5 valsts sociālās aprūpes centri norādīja, ka Labklājības ministrija ir sniegusi nepieciešamo metodisko atbalstu. Valsts sociālās aprūpes centrs "Rīga", Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale", Valsts sociālās aprūpes centrs "Kurzeme" un Valsts sociālās aprūpes centrs "Latgale" informēja, ka ir saņēmuši papildu individuālās aizsardzības līdzekļus (medicīniskās maskas un cimdus, respiratorus). Savukārt Valsts sociālās aprūpes centrs "Vidzeme" norādīja, ka dezinfekcijas līdzekļi, medicīniskās maskas un cimdi ir pietiekošā daudzumā, bet trūkst aizsargtērpu (kombinezonu, halātu, garo bahilu un sejas aizsargu).

Jautājumā par atsevišķu izolēto nodaļu/palātu ierīkošanu inficēto klientu izvietošanai un nošķiršanai no veselajiem klientiem, Valsts sociālās aprūpes centrs "Rīga", Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale", Valsts sociālās aprūpes centrs "Kurzeme" atbildēja, ka visās filiālēs ir ierīkotas šādas atsevišķas izolētās telpas. Valsts sociālās aprūpes centrs "Vidzeme" informēja, ka nepieciešamības gadījumā visās filiālēs ir telpas inficēto klientu izvietošanai. Savukārt Valsts sociālās aprūpes centrs "Latgale" norādīja, ka filiālēs ir apzinātas iespējas inficēto klientu izvietošanai.

- No 72 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām (atrodas vietējo pašvaldību, nevalstisko organizāciju vai privāto komersantu pārziņā) gandrīz visu institūciju vadītāji norādīja, ka bija rasta iespēja ierīkot atsevišķu izolētu telpu/telpas, kur nepieciešamības gadījumā varētu izvietot inficētos klientus. Tomēr bija arī dažas institūcijas, kas norādīja, ka šādas iespējas nav un tiek cerēts uz inficēto klientu stacionēšanu ārstniecības iestādēs (piemēram, Biedrības "Latvijas Samariešu apvienība" Sociālās aprūpes centrs "Pārdaugava", Madonas novada Ļaudonas pagasta pārvaldes Ļaudonas pansionāts).

Lielākā daļa institūciju sniedza atbildes, ka pietiekošā daudzumā tika iegādāti dezinfekcijas līdzekļi, cimdi, aizsargtērpi, respiratori. Tomēr dažas institūcijas norādīja, ka bija radušās grūtības ar nepieciešamo aizsarglīdzekļu iegādi (piemēram, Ludzas novada sociālās aprūpes centrs "Ludza", Jelgavas novada Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs "Eleja" Pilngadīgo personu nodaļa, SIA "Milur" Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs "Auce", Olaines novada pašvaldības aģentūras "Olaines sociālais dienests" struktūrvienības Sociālās aprūpes nodaļas Sociālās aprūpes centrs).

Atsevišķas institūcijas norādīja, ka š.g. aprīļa mēneša beigās no Labklājības ministrijas saņēma vienreizējās medicīniskās maskas, cimdus un nelielu daudzumu respiratoru.

Jautājumā par nepieciešamā metodiskā atbalsta saņemšanu no atbildīgajām valsts institūcijām un arī vietējām pašvaldībām, gandrīz visas 72 ilgstošas sociālās aprūpes un

sociālās rehabilitācijas institūcijās norādīja, ka metodiskais atbalsts tika saņemts. Tomēr bija arī atsevišķas institūcijas, kuru administrācija minēja, ka no savas pašvaldības nav saņēmusi nekādu atbalstu (piemēram, Madonas novada Ļaudonas pagasta pārvaldes Ļaudonas pansionāts, Engures novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs "Rauda", SIA "Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs").

3) Savās vēstulēs ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju vadītājiem tiesībsargs vērsa uzmanību, ka no cilvēktiesību viedokļa raugoties, ir svarīgi nodrošināt, lai tiesību ierobežojumi, kas šobrīd tiek piemēroti institūciju klientiem saistībā ar Covid-19 pandēmiju, būtu samērīgi un to rezultātā klientiem gan tiešā, gan arī netiešā veidā netiktu nodarīts kaitējums.

Savukārt attiecībā uz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas sniegšanas aspektiem Covid-19 pandēmijas laikā, visiem klientu tiesību ierobežojumiem ir jābūt ne tikai izskaidrotiem saprotamā veidā, bet arī pamatotiem uz objektīviem apsvērumiem. Svarīgi ir atcerēties arī par ikviena klienta individuālajām vajadzībām, nepieļaujot pārlieku klientu tiesību ierobežošanu, kas varētu radīt papildu konfliktsituācijas un arī grūtības komunikācijā ar klientiem un viņu tuviniekiem.

Būtiski nodrošināt, lai klienti arī karantīnas laikā varētu turpināt uzturēt saikni ar saviem tuviniekiem un draugiem. Tādējādi institūciju administrācijas pienākums ir izvēlēties piemērotu alternatīvās saziņas veidu, kas būtu atbilstošs gan klientu, gan arī viņu tuvinieku vēlmēm un iespējām (piemēram, regulāru tālruna un/vai e-pasta izmantošanu, videozvanu nodrošināšanu u.tml.). Pēkšņa institūcijas klientu saziņas ar tuviniekiem uz ārpusi pātraukšana, ne tikai negatīvi ietekmēja personu garīgās veselības stāvokli, bet arī varēja veicināt esošo slimību saasinājumu.

Atbildot uz tiesībsarga jautājumu par institūcijās noteikto darba organizāciju Covid-19 pandēmijas laikā un iespējamajiem klientu tiesību ierobežojumiem, tika sniegtas šādas atbildes:

- Visi 5 valsts sociālās aprūpes centri norādīja, ka, lai pasargātu klientus no iespējamās saslimšanas un ar to izraisītajām sekām, visās institūcijās tika noteikta karantīna, nosakot mērenus klientu tiesību ierobežojošus un pastiprinātus higiēnas drošības pasākumus - uz laiku pārtraukta klientu pārvietošanās ārpus institūcijas un tuvinieku apmeklējumi. Institūciju darbinieki ikdienas darbā ar klientiem, sniedzot skaidrojumu par karantīnas noteikšanas nepieciešamību un atbalstu regulārai klientu saziņai ar viņu tuviniekiem un draugiem.

Valsts sociālās aprūpes centrs "Rīga" informēja, ka visās filiālēs netiek pieļauta klientu pārvietošanās ārpus institūcijām, tādējādi samazinot tiešus kontaktus ar citiem cilvēkiem. Savukārt nodarbības un speciālistu apmeklējumi tiek organizēti klientu istabās, nodrošinot personīgās higiēnas un profilakses pasākumu ievērošanu. Klientu pastaigas tiek organizētas tikai institūciju teritorijā, mazās grupās un ievērojot 2 metru distanci. Ierobežota arī klientu un darbinieku kustība starp institūciju nodaļām.

Pārējās institūcijas - Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale", Valsts sociālās aprūpes centrs "Kurzeme", Valsts sociālās aprūpes centrs "Vidzeme" un Valsts sociālās aprūpes centrs "Latgale" nav snieguši informāciju, kādā veidā Covid-19 karantīnas laikā tiek organizēts darbs ar klientiem, cik strikti klientu tiesību ierobežojumi tika noteikti un vai šajās sakarā institūcijām bija radušās problemsituācijas.

Vienlaikus tiesībsargs ir saņēmis informāciju, ka atsevišķās institūcijās ārkārtējās situācijas laikā pilnībā tika pārtraukti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi. Tāpat pastāv bažas, ka šajās institūcijās sociālās rehabilitācijas pakalpojumi joprojām netiek sniegti vai tiek sniegti ierobežotā apjomā.

Nodrošināt pilnvērtīgu sociālās rehabilitācijas darbu ar klientiem, kas atbilst viņu individuālajām vajadzībām un spējām, ir viena no institūciju pamatfunkcijām. Tiesībsarga ieskatā nav pieļaujams, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek pārtraukti vai ievērojami

samazināti pat ārkārtējās situācijas laikā, jo tas var atstāt neatgriezeniski nelabvēlīgas sekas attiecībā uz klientu kognitīvo spēju uzturēšanu un attīstīšanu. Ir saprotams, ka krīzes situācijā īslaicīgi tiek meklēti labākie risinājumi klientu veselības aizsardzībai, tomēr institūcijām ir jārod iespēja pēc iespējas ātrāk un klientiem atbilstošākajā veidā sniegt tos pakalpojumus, kas viņiem ikdienā ir jāsaņem. Minētais attiecināms arī uz saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējām.

- Gandrīz visas 72 institūcijas bija sniegušas ziņas, ka līdz ar Covid-19 pandēmijas pasludināšanu valstī, tajās tika noteikta stingra karantīna, aizliedzot jebkādu trešo personu apmeklējumus un klientu apciemošanu. Dažas no institūcijām informēja, ka tika aizliegta arī pienesumu nodošanu klientiem.

Savukārt jautājumā par klientu tiesību ierobežojumiem, kas tika noteikti karantīnas laikā, teju visas institūcijas informēja, ka klientu saziņa ar tuviniekiem tika nodrošināta attālināti - telefoniski, e-pastu, videozvanu u. tml. veidā. Bet attiecībā uz klientu pārvietošanās iespējām tika norādīts, ka institūciju administrācija nodrošina tikai iespēju doties pastaigās svaigā gaisā savas institūcijas teritorijā un darbinieku pavadībā.

Arī šobrīd pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas tiesībsargs joprojām saņem informāciju no sociālo aprūpes centru klientiem par stingriem viņu tiesību ierobežojumiem (joprojām tiek liegta iespēja klātienē satikties ar tuviniekiem vai citām personām, tiek atteikta iespēja atsākt strādāt, atstāt iestādes teritoriju, netiek nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi u.c.). Savukārt sociālo aprūpes centru vadība norāda, ka viņiem trūkst informācijas, kā nodrošināt epidemioloģiskās drošības pasākumus karantīnas atcelšanas gadījumā.

Jebkuriem cilvēku tiesību ierobežojumiem ir jābūt rūpīgi izvērtētiem, samērīgiem un pamatotiem ar likumu, līdz ar to nav pieļaujama situācija, ka institūciju vadība kā vienīgo risinājumu epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai iestādē saskata stingrus klientu pamattiesību ierobežojumus. Nav pieļaujams, ka institūciju klientiem saglabājas aizliegums pamest iestādi un tikties ar tuviniekiem un citām personām, laikā, kad valstī tiek ievērojami atviegloti vai pat atcelti dažādi personu tiesību ierobežojumi, kas bija noteikti ārkārtējās situācijas laikā.

Ņemot vērā minēto, aicinu Labklājības ministriju nodrošināt ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas ar metodisko vadību par nepieciešamo rīcību klientu tiesību ievērošanā, lai nepieļautu cilvēktiesību pārkāpumus un par veiktajām darbībām informēt tiesībsargu līdz 2020. gada 3. augustam.

Ar cieņu
tiesībsarga pilnvarojumā
Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas
vadītājas vietniece

Gundega Bruņeniece

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu